

A BÍRÓSÁG VÉGZÉSE (első tanács)

2008. május 14.*

A C-109/07. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a prud'homie de pêche de Martigues (a martigues-i halászati céh bírósága) (Franciaország) a Bírósághoz 2007. február 20-án érkezett, 2006. december 17-i határozatával terjesztett elő az előtte

Jonathan Pilato

és

Jean-Claude Bourgault

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: P. Jann tanácselnök, A. Tizzano (előadó), A. Borg Barthet, E. Levits és J.-J. Kasel bírák,

főtanácsnok: V. Trstenjak,
hivatalvezető: R. Grass,

a főtanácsnok meghallgatását követően,

* Az eljárás nyelve: francia.

meghozta a következő

Végzést

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az 1998. június 8-i 1239/98/EK tanácsi rendelettel (HL L 171., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 256. o.) módosított, a halászati erőforrások megóvását biztosító egyes technikai intézkedésekről szóló, 1997. április 29-i 894/97/EK tanácsi rendelet (HL L 132., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 3. kötet, 156. o., a továbbiakban: 894/97 rendelet) 11a. cikkének értelmezésére és érvényességére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a J. Pilato és J.-C. Bourgault, a quartier des affaires maritimes de Martigues-ben (martigues-i tengeri halászati körzetben) nyilvántartott egy-egy halászhajó tulajdonosai, közötti ún. „thonaille” halászfelszerelésnek az utóbbi által történő használata miatt indult peres eljárás keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

- 3 A 894/97 rendelet 11a. cikke előírja:

„(1) 2002. január 1-jétől semmilyen hajó nem tarthat fedélzetén, illetve nem használhat halászatra egy vagy több, a VIII. mellékletben felsorolt faj kifogására szánt eresztőhálót.

(2) 2002. január 1-jétől tilos kirakodni a VIII. mellékletben felsorolt és eresztőhálóval kifogott fajokat.

(3) 2001. december 31-ig a hajók a fedélzetükön tarthatnak, illetve halászatra használhatnak egy vagy több, az (1) bekezdésben említett eresztőhálót, miután erre engedélyt kaptak a lobogó szerinti tagállam illetékes hatóságától. [...]

[...]"

- 4 Az e rendelet VIII. mellékletében felsorolt fajok között található többek között a vörös tonhal.

A nemzeti szabályozás

- 5 A prud'homie de pêche de Martigues az 1990. január 25-i 90–95. sz. rendelettel módosított, az ötödik tengeri kerületben folytatott tengeri és part menti halászat szabályozásáról szóló, 1859. november 19-i rendelet (JORF 1990. január 27., 1155. o., a továbbiakban: 1859-es rendelet) alá tartozik.
- 6 Az 1859-es rendelet 5. §-a értelmében a céh közösségének azok a halászhajó-tulajdonosok a tagjai, akik egy évig abban a körzetben folytattak szakmai tevékenységet, amelyben azon halászati céh bírósága található, amelyben tagságot kívánnak szerezni.

- 7 E rendelet 7. §-a szerint a céh bírait a céh közösségének tíz évig halászatot folytató tagjai közül választják ki.
- 8 A hivatkozott rendelet 17. §-a előírja:

„A halászati céh bírának hatásköre az alábbiakra terjed ki:

1. Magukban, kizárólagosan és megfellebbezhetetlenül, jogorvoslati lehetőség nélkül bírálják el saját hatáskörben a halászok között a halászati tevékenységgel és az arra vonatkozó rendelkezésekkel összefüggő jogvitákat.

Ezt követően a kockázatok, a károk vagy a balesetek lehető legnagyobb mértékben való elkerülése érdekében az Inscription maritime (a hajózási hatóság) biztosának felügyelete alatt hatáskörükbe tartozik különösen:

a tenger és az állami tulajdonban lévő tengerparti területek halászok közti használatának szabályozása;

az egyes halászati módok tekintetében a helyek, a rotációk, a kijelölések vagy bérletek, a kikötőhelyek és a kiindulási helyek meghatározása;

a halászok nappali és éjszakai hálókivetési sorrendjeinek a meghatározása;

azon nappali és éjszakai időszakok meghatározása, amikor egyes halászati módok előnyt élveznek;

végül, meghozzák valamennyi, az e rendeletben sokféleségük és nagy számuk miatt nem szereplő megszorító intézkedést és óvintézkedést.

2. Nyilvántartják a céh tevékenységeit.

3. Az 1852. január 9-i törvény 16. §-a értelmében közreműködnek a part menti halászat körében elkövetett szabálysértések felkutatásában és kivizsgálásában.”

9 Az 1859-es rendelet 18. §-a előírja, hogy a céh bírái a hivatalba lépésüket megelőzően az alábbi esküt teszik az illetékességük szerinti békebíróként:

„Esküszöm, hogy a halászati céh bíróságának feladatait hűséggel látom el, és pontosan végrehajtom a part menti halászatra vonatkozó rendeleteket, betartom feletteseim utasításait, és a szabálysértők elleni részrehajlás nélkül bejelentem a rendeletek megsértését.”

10 Az 1859-es rendeletnek a céh bírójának elmozdítását szabályozó 22. §-a az alábbiak szerint rendelkezik:

„A halászati céh bíróját az Inscription maritime igazgatója elmozdíthatja hivatalukból, az Inscription maritime tisztviselője által lefolytatott előzetes vizsgálatot követően.

A céh bíróságát az Inscriptio maritime igazgatójának javaslatára feloszthatja a kereskedelmi flottáért felelős miniszter. [...]

A céh elmozdított bírái az elmozdítást követő három évvel újraválaszthatók.

[...]”

11 Az 1859-es rendeletnek a halászati céh bírósága előtti kontradiktórius eljárást szabályozó 24. §-a többek között előírja, hogy a bírák zárt ülésen határoznak.

12 Az 1859-es rendelet 25. §-ának (1) bekezdése előírja, hogy „[a] céh bíráinak ítéletei azonnal végrehajthatóak”.

13 Az 1859-es rendelet 26. §-a értelmében:

„Az Inscriptio maritime tisztviselője vagy annak képviselője az általa szükségesnek tartott esetekben részt vesz a bírósági tárgyalásokon és tanácskozásokon, kizárólag azonban az eljárás szabályos lefolytatásáról való meggyőződés érdekében.”

14 Végül az 1859-es rendelet 27. §-a előírja:

„Amennyiben a céh két bírósága is illetékesnek tartja magát ugyanazon ügy tekintetében, az Inscriptio maritime igazgatója hivatalból határoz az illetékességi összeütközésről.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy 2006. június 12-én a premier prud'homme de la prud'homie de pêche de Martigues (a martigues-i halászati céh bíróságának elnöke) J.-C. Bourgault hajójának fedélzetén ún. „thonaille” halászfelszerelést talált, amely segítségével az utóbbi tizenöt vörös tonhalat fogott ki.
- 16 J. Pilato 2006. december 6-án J.-C. Bourgault elleni panasszal fordult a prud'homie de pêche de Martigues-hez, amelyben azt állította, hogy mivel a thonaille a 894/97 rendelet 11a. cikke értelmében „eresztőhálónak” minősül, használata tilos. J. Pilato úgy érvelt, hogy a J.-C. Bourgault által a tiltott halászfelszereléssel fogott tizenöt vörös tonhal kárt okozott neki, mivel jogellenes eszközzel, és a szabályos halászat költségeit meg nem haladó költséggel kifogott halat vitt piacra. Ezért kérte, hogy a prud'homie de pêche de Martigues határozzon a J.-C. Bourgault által gyakorolt tisztességtelen verseny révén neki okozott kár megtérítéséről.
- 17 2007. december 17-én a prud'homie de pêche de Martigues előtti tárgyaláson a felrótt tényeket elismerve J.-C. Bourgault egyrészt vitatta, hogy a thonaille a 894/97 rendelet 11a. cikke értelmében „eresztőhálónak” minősül, másrészt pedig megkérdőjelezte e rendelkezés érvényességét.
- 18 E körülmények között határozott úgy a prud'homie de pêche de Martigues, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából az alábbi kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) A [894/97 rendelet] 11a. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy az tiltja az úszó horgonyhoz rögzítettségük miatt nem vagy alig elsodródó ersztőhálókat is?

- 2) A [894/97 rendelet] 11a. cikke (1) és (2) bekezdése érvényes-e, minthogy:
- a) úgy tűnik, hogy tisztán környezetvédelmi célt szolgál, miközben megalkotására az [EK-Szerződés 43. cikk (jelenleg, módosítást követően EK 37. cikk)] alapján került sor[;]
  - b) nem határozza meg az eresztőháló fogalmát, tehát nem határozza meg egyértelműen a tárgyi hatályát[;]
  - c) nem ad világos indokolást[;]
  - d) nem veszi figyelembe a rendelkezésre álló tudományos és műszaki ismereteket, illetőleg a Közösség különböző térségeinek környezeti feltételeit, sem pedig az általa elrendelt tilalomból származó előnyöket és terheket[;]
  - e) a kitűzött célhoz képest aránytalan[;]
  - f) hátrányos megkülönböztetést tartalmaz, mert ugyanúgy kezel egymástól eltérő földrajzi, gazdasági és társadalmi helyzeteket[;]

- g) nem enged semmilyen eltérést a kis mértékű halászati tevékenységet, mint például a „thonaille-jal” való halászatot gyakorló halászok javára, amely azon felül, hogy a Földközi-tengeren hagyományként él, életbevágó fontosságú az ezt gyakorló néesség számára, továbbá a nem halászott állatfajok tekintetében nagyon szelektív[?]”

A Bíróság hatásköréről

- 19 Mindenekelőtt meg kell vizsgálni, hogy a prud’homie de pêche de Martigues az EK 234. cikk szerinti „bíróságnak” minősül-e, és következésképpen a Bíróságnak van-e hatásköre az előterjesztett kérdések megválaszolására.
- 20 Az Európai Unió Tanácsa és az Európai Közösségek Bizottsága ugyanis anélkül, hogy hivatalosan hatásköri kifogást emelne, bizonyos kételyeknek ad hangot az előzetes döntéshozatalra utaló szerv bírósági jellegével kapcsolatban, különösen a halászati céh bírái elmozdításának feltételei tekintetében, a hivatalba lépésüket megelőzően fogadott eskü tartalmát illetően, valamint azon tény tekintetében, hogy a céh bírái bizonyos tevékenységeiket az Inscription maritime biztosának felügyelete alatt végzik.
- 21 A francia kormány azonban úgy érvel, hogy a prud’homie de pêche de Martigues teljesíti a közösségi ítélkezési gyakorlatban az EK 234. cikk szerinti „egy tagállam bíróságának” való minősüléshez meghatározott összes feltételt és különösen a kérdést előterjesztő szerv függetlenségére vonatkozó feltételt.
- 22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint annak értékeléséhez, hogy az előzetes döntéshozatalt kezdeményező szerv az

EK 234. cikk szerinti „bírótság” jellemzőivel rendelkezik-e – ami kizárólag a közösségi jog alapján eldöntendő kérdés –, a Bíróság bizonyos tényezők összességét veszi figyelembe, amelyek közé tartozik az, hogy a szervezet jogszabály alapján jött-e létre, állandó jelleggel működik-e, hatásköre kötelező jellegű-e, az eljárása kontradiktórius jellegű-e, a szervezet jogszabályokat alkalmaz-e, valamint hogy a szervezet független-e (lásd különösen a C-54/96. sz., Dorsch Consult ügyben 1997. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4961. o.] 23. pontját, a C-53/03. sz., Syfait és társai ügyben 2005. május 31-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-4609. o.] 29. pontját, valamint a C-246/05. sz. Häupl-ügyben 2007. június 14-én hozott ítélet [EBHT 2007., I-4673. o.] 16. pontját).

23 Pontosabban a kérdést előterjesztő szerv függetlenségét illetően e követelmény azt feltételezi, hogy a hivatkozott szervezet védett az olyan külső beavatkozástól vagy nyomástól, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét az eléjük kerülő jogvitát illetően (lásd a C-506/04. sz. Wilson-ügyben 2006. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-8613. o.] 51. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

24 A Bíróságnak volt alkalma pontosítani, hogy ezek a függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen ami a fórum összetételét, a kinevezést, a megbízás időtartamát, valamint az elfoglaltsági okokat, a kizárási okokat, és a tagok elmozdítását illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatóságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (lásd e tekintetben a fent hivatkozott Dorsch Consult ügyben hozott ítélet 36. pontját; a C-103/97. sz., Köllensperger és Atzwanger ügyben 1999. február 4-én hozott ítélet [EBHT 1999., I-551. o.] 20–23. pontját; a C-17/00. sz. De Coster-ügyben 2001. november 29-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-9445. o.] 18–21. pontját, valamint a fent hivatkozott Wilson-ügyben hozott ítélet 53. pontját. E tekintetben a kérdést előterjesztő szerv függetlenségére vonatkozó feltétel teljesüléséhez az ítélkezési gyakorlat többek között megköveteli, hogy e szerv tagjainak elmozdítását kifejezett jogszabályi rendelkezések rögzítsék (lásd ebben az értelemben a fent hivatkozott Köllensperger és Atzwanger ügyben hozott ítélet 21. pontját és a C-516/99. sz. Schmid-ügyben 2002. május 30-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-4573. o.] 41. pontját).

25 A jelen esetben kitűnik egyrészt az 1859-es rendelet olvasatából, valamint a Bíróság elé terjesztett észrevételekből, hogy a halásznai cég bírósága, legalábbis bizonyos tevékenységei tekintetében a közigazgatási hatóságok alá tartozik.

- 26 Az 1859-es rendelet 17. §-ának (1) bekezdéséből ugyanis kifejezetten következik, hogy a halászati céh bírái egy sor tevékenységet „az Inscriptio maritime biztosának felügyelete alatt” folytatnak. E rendelet 27. §-a értelmében ugyanezen közigazgatási hatóság egyik tagja hatáskörrel rendelkezik a halászati céh bíróságai közti illetékeségi összeütközések rendezésére is.
- 27 Meg kell továbbá állapítani, hogy a hivatkozott rendelet 18. §-a előírja, hogy a halászati céh bírái esküt tesznek, amelyben többek között megfogadják, hogy „betart[ják] felettesei[k] utasításait”.
- 28 Másrészt nem tűnik úgy, hogy a halászati céh bíráinak elmozdítása különleges biztosítékoknak lenne alávetve, amelyek lehetővé teszik az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatóságára vonatkozó minden jogos kétség kizárását.
- 29 Ennélfogva az 1859-es rendelet 22. §-ának értelmében a halászati céh bíráit az Inscriptio maritime igazgatója egyszerű előzetes vizsgálatot követően elmozdíthatja anélkül, hogy e rendelet említett rendelkezése vagy más §-a pontosítaná az elmozdítás lehetséges indokait.
- 30 E körülmények között a prud’homie de pêche de Martigues nem tekinthető olyan szervnek, amely teljesíti a kérdést előterjesztő szerv – jelen végzés 23. és 24. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatban meghatározott – függetlenségére vonatkozó feltételt.
- 31 A fentiekből következik, hogy a prud’homie de pêche de Martigues nem minősül az EK 234. cikk szerinti bíróságnak. Következésképpen az eljárási szabályzat 92. cikke 1. §-ának és 103. cikke 1. §-ának alkalmazásában meg kell állapítani, hogy a Bíróságnak nyilvánvalóan nincs hatásköre arra, hogy az előterjesztett kérdésekben határozzon.

A költségekről

³² Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a prud'homie de pêche de Martigues előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

Az Európai Közösségek Bírósága nyilvánvalóan nem rendelkezik hatáskörrel a prud'homie de pêche de Martigues által a 2006. december 17-i határozatában feltett kérdések megválaszolására.

Aláírások